

 Sundhedsstyrelsen

VENTETID TIL SYGGEHUS- BEHANDLING 1. HALVÅR 2007

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen
2008 : 2

Redaktion:

Sundhedsstyrelsen
Sundhedsdokumentation
Islands Brygge 67
2300 København S.
Telefon: 7222 7400
Telefax: 7222 7404
E-mail: SeSS@sst.dk

Hjemmeside: www.sst.dk
Kategori: Udredning

Forord

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen indeholder artikler med oplysninger om sundhedsvæsenet samt befolkningens sundheds- og sygelighedsforhold. Grundlaget for artiklerne er de registre, som Sundhedsstyrelsen har ansvaret for. Det omfatter bl.a. Landspatientregisteret, Dødsårsagsregisteret og Cancerregisteret.

Nye tal fra Sundhedsstyrelsen henvender sig til fagpersoner der arbejder med statistik om sundhedsområdet, politikere og administratorer inden for stat, amter og kommuner, samt privatpersoner med interesse for sundhedsstatistik.

Signaturforklaring:

>>	Gentagelse
-	Nul
0 0,0	} Mindre end ½ af den anvendte enhed
•	Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
..	Oplysning for usikker eller angives ikke af diskretionshensyn
...	Oplysning foreligger ikke
*	Foreløbige anslåede tal
—	Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

ISSN: 1901-25353

Titel: Nye tal fra Sundhedsstyrelsen [Online]

Uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er kun tilladt med tydelig kildeangivelse.

Ventetid til sygehusbehandling

1. halvår 2007

Indledning

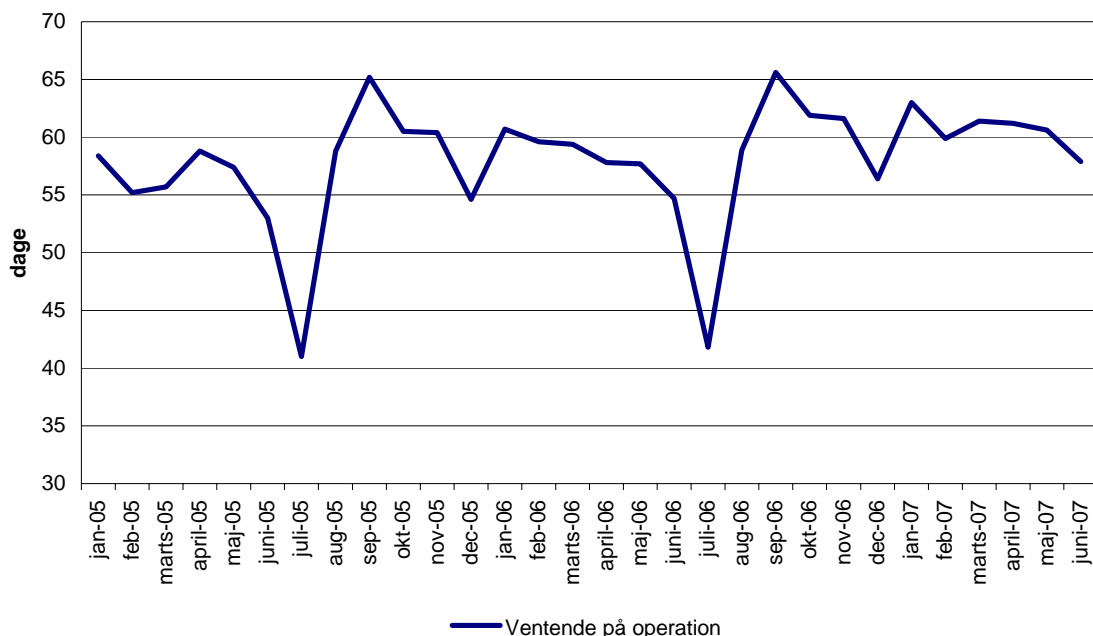
Hermed foreligger anden udgave af opgørelse af ventetid i sygehusvæsnet for patienter behandlet på danske sygehuse. Første opgørelse blev publiceret i december 2006. Opgørelsesmetoden af ventetid er baseret på en ny og bedre registrering i Landspatientregisteret (LPR) af sygehuspatienters ventetid i forbindelse med behandling, som blev indført den 1. januar 2004.

Opgørelsen af ventetid i sygehusvæsnet er et vigtigt input til sygehusenes planlægning af patientbehandlingen, og udgør bl.a. også et naturligt mål for serviceniveau. Den nye opgørelse af ventetid er aftalt mellem sygehusejerne og de centrale sundhedsmyndigheder med henblik på at skabe et retvisende billede af ventetidsforholdene på de danske sygehuse.

Forventet ventetid og erfaret ventetid

Sundhedsstyrelsen offentliggør på www.venteinfo.dk den forventede ventetid til en række behandlinger. Den forventede ventetid oplyser fremadrettet om den ventetid ukomplicerede patienter maksimalt kan forvente at opleve. Nærværende offentliggørelse omhandler den erfaredede ventetid, dvs. en bagudrettet opgørelse over den ventetid, som patienterne i gennemsnit har haft.

Figur 1: Gennemsnitlig ventetid for alle opererede patienter, 1. halvår 2005-1. halvår 2007, målt i dage

Anm: Udviklingen i ventetiden er påvirket af sæsonudsving. Opgørelsen er ikke sæsonkorrigeret, og sammenligning skal derfor gøres måned-til-måned.

Ventetid for opererede patienter

Figur 1 viser udviklingen i den gennemsnitlige ventetid for alle patienter, der har fået foretaget en operation i perioden januar 2005 til juni 2007. Metoden til opgørelse af ventetid er beskrevet nedenfor.

Den samlede gennemsnitlige ventetid for alle opererede patienter er nogenlunde uændret Den samlede gennemsnitlige ventetid for alle opererede patienter er i 2007 nogenlunde uændret sammenlignet med de samme perioder af 2005. I enkelte måneder viser ventetiden dog visse udsving, som primært kan tilskrives enkeltfaktorerens indflydelse og således ikke er udtryk for en generel tendens.

I første halvår af 2005 udviser ventetiden en aftagende trend, som især skyldes ventetiden i juli måned, som i vid udstrækning skyldes de sæsonudsving, der specielt er omkring sommerferie og i nogen grad omkring jul og nytår i december måned. Tilsvarende sæsonudsving ses i 2006 og 2007.

Datakilder og metode Denne publikation er baseret på sygehusenes indberetninger til Landspatientregisteret (LPR) og omhandler patienters ventetid til behandling på danske sygehuse. Opgørelsen omfatter aktivitet på de offentlige sygehuse samt den aktivitet på private sygehuse og klinikker, der er omfattet af det udvidede frie sygehusvalg og betalt af patientens bopælsamt/region.

Ny indberetning af ventetid 1. januar 2004 Siden den 1. januar 2004 har alle indberetninger til LPR indeholdt særlige oplysninger om ventetider knyttet til den enkelte kontakt samt forholdet mellem enkeltkontakter. På baggrund af denne nye registrering er det blevet muligt at opgøre patienters ventetid fordelt på forskellige diagnose-, behandlings- og operationskoder.

Den nye registrering indebærer dog en vis kompleksitet, hvilket har betydning for datakvaliteten. Sundhedsstyrelsen har i sammen med sygehusejerne haft stor fokus på området siden indførelsen i 2004 og har løbende arbejdet med at forbedre datakvaliteten. Til trods for dette arbejde med at forbedre datakvaliteten, bør data fortsat ses med et vist forbehold.

Den nye registrering af ventetid tager udgangspunkt i sygehusbehandlings forskellige faser – fra forundersøgelse, over udredning til den endelige behandlingsindsats. I dette forløb opstår der tidsperioder med ventetid bl.a. styret af sygdommens karakter. Samtidig kan der være perioder hvor udredning eller behandling afventer patientrelaterede forhold, fx vægttab.

Den nye ventetidsregistrering sonderer på denne måde mellem to faser i et behandlingsforløb: patienten er ventende, patienten er ikke ventende. Der kan ske flere skift herimellem under et behandlingsforløb.

Beregning af ventetid ved sygehusbehandling Ventetidsopgørelsen er beregnet ud fra oplysningerne i LPR, som er et kontaktregister. Det betyder, at der sker en selvstændig indberetning til LPR, hver gang en patient har været indlagt på et sygehus eller har haft en ambulant kontakt. Kontaktregistreringen indebærer, at behandlingsforløb deles op i en række delelementer, som registreringen ikke binder direkte sammen. Kontaktmodellen udfordrer således muligheden for at følge en patient i et helt sygdomsforløb.

Venteforløb... I forhold til ventetid registrerer sygehusene dog ikke bare kontakter, men også eventuelle sammenhænge mellem disse – såkaldte venteforløb. De enkelte kontakter er samlet til ventetidsforløb i det omfang kontakter har en naturlig sammenhæng baseret på henvisende sygehus og afdeling. Venteforløbene kan herefter skabes af Sundhedsstyrelsen ud fra de indberettede data til det kontaktbaserede LPR.

...for planlagte, somatiske patienter I opgørelserne er der medtaget elektive (planlagte) somatiske kontakter, hvilket vil sige elektive indlæggelser og ambulante kontakter for somatiske patienter. Alle operationer og behandlinger foretaget under en akut indlæggelse er således ikke med i opgørelserne. De samme gælder psykiatriske patienter.

Kun perioder, hvor patienten venter, er inkluderet I ventetiden indgår naturligvis kun venteperioder, hvor patienten er ventende. Det vil sige, at perioder, hvor patienten er ikke-ventende fra henvisningsdato til startdato (for kontakten hvor den endelige behandling/operation finder sted), ikke er medregnet som ventetid. Se en oversigt over mulige ventestatuskoder i tabel 8.

Ventetid for forskellige patientgrupperinger Ventetiden opgøres herunder for forskellige grupperinger af patienter for at give et billede af de generelle forhold i sygehusvæsenet, samt for at afspejle udvalgte patientgruppers ventetid. Opgørelsen omfatter:

- Ventetid for alle patienter, både med og uden operation
- Ventetid for patienter som er blevet opereret

For alle patientgrupper gælder, at de omfatter planlagte, somatiske patienter.

45 dages ventetid for alle ventende i 1. halvår 2007... Som det fremgår af tabel 1, der viser den gennemsnitlige ventetid for alle ventende patienter fordelt på diagnosegrupper, har den gennemsnitlige ventetid for alle patienter i perioden 1. januar 2006 til 1. juni 2007 været ret stabil – mellem 42 og 45 dage.

Tabel 1 Ventetider for samtlige ventende i dage fordelt på udskrivningshalvår og sygdomsgruppe (19-gruppering)

Gruppering af diagnoser	2006		2007
	1. halvår	2. halvår	1. halvår
Infektionssygdomme og parasitære sygdomme	33	33	36
Ondartede svulster	20	22	21
Godartede svulster	44	44	46
Endokrine sygdomme, ernærings sygdomme og stofskiftesygdomme	44	48	51
Sygdomme i blod og bloddannede organer	24	25	27
Psykiske lidelser m.v.	45	48	50
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer	77	84	79
Sygdomme i kredsløbsorganer	44	47	49
Sygdomme i åndedrætsorganer	44	47	48
Sygdomme i fordøjelsesorganer	42	42	41
Sygdomme i urin- og kønsorganer	51	55	53
Sygdomme i svangerskab, under fødsel og i barselseng	13	12	17
Sygdomme i hud og underhud	44	41	45
Sygdomme i knogler, bevægelsesystem og bindevæv	55	56	60
Medfødte misdannelser	73	75	79
Årsager til sygdomme i perinatalperiode og død som følge heraf	45	48	58
Symptomer og mangelfuldt definerede tilstande	31	32	33
Traumer, forgiftninger, anden voldelig legemsbeskadigelse (beskadigelsens natur)	44	44	47
Undersøgelser, forebyggende foranstaltninger m.m. af personer uden sygdomstegn eller uden oplysninger om diagnose	38	36	44
I alt	42	44	45

Anm: Ventetiderne er for samtlige patienter, der har afsluttet et venteforløb, således både patienter med og uden operative indgreb. Sydomsgruppe er baseret på sidste kontakt i hvert venteforløb.

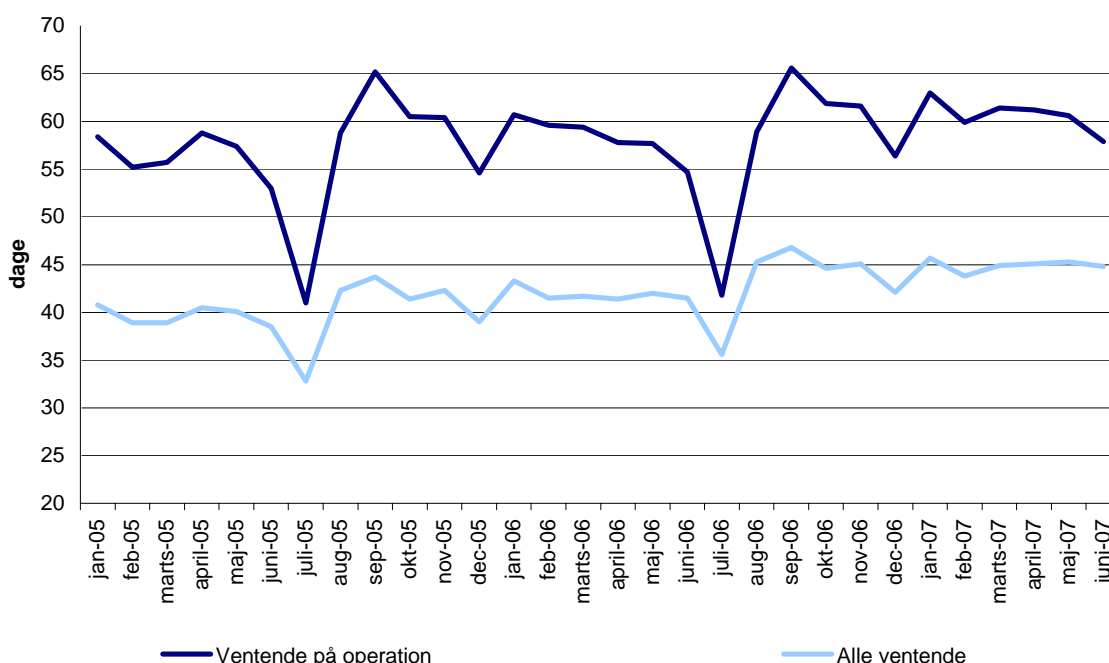
...men stor variation på tværs af sygdomsgrupper

Der er dog en del variation i den gennemsnitlige ventetid for de forskellige diagnosegrupper, som er vist i tabel 1. Den gennemsnitlige ventetid er længst for patienter med en diagnose indenfor diagnosegrupperne "Sygdomme i nervesystem og sanseorganer" og "Medfødte misdannelser", hvor den gennemsnitlige ventetid i 1. halvår 2007 var 79 dage.

I 1. halvår 2007 har den gennemsnitlige ventetid været kortest for diagnosegrupperne "Sygdomme i svangerskab, under fødsel og i barsels seng" og "Ondartede svulster" på hhv. 17 og 21 dage.

I figur 2 er den samlede gennemsnitlige ventetid for opererede patienter og samtlige ventende patienter vist.

Figur 2 Den gennemsnitlige ventetid i dage for opererede patienter og alle patienter, 1. halvår 2005-1. halvår 2007, målt i dage

Anm: Udviklingen i ventetiden er påvirket af sæsonudsving. Opgørelsen er ikke sæsonkorrigeret, og sammenligning skal derfor gøres måned-til-måned.

Gennemsnitlige ventetid er længere for patienter, der venter på operation

Som det fremgår af figuren, er den samlede gennemsnitlige ventetid højere for patienter, der venter på operation, end den er samlet set for alle patienter. Det er et gennemgående træk i hele perioden.

Størst udsving i ventetiden til operation

Samtidig kan det konstateres, at der gennem perioden er sket større udsving i ventetiden for patienter, der opereres end for alle patienter under et. Alligevel er udviklingen for de to grupper dog nogenlunde parallel. Udviklingen i ventetiden gennem året er både præget af sæsonmæssige udsving og reelle ændringer i ventetiden.

Ventetid på omkring 2 måneder for alle operationer

I tabel 2 ses den gennemsnitlige ventetid for patienter, der har modtaget en operation. Denne opgørelse adskiller sig fra opgørelserne fordelt på diagnosegrupper derved, at kun de patienter, der er blevet behandlet med et kirurgisk indgreb, er medtaget i denne opgørelse. For Alle opererede patienter har den gennemsnitlige ventetid for alle operationstyper i perioden 1. halvår 2006 til og med 1. halvår 2007 været næsten uændret - mellem 58 og 61 dage.

Tabel 2 Ventetider i dage for opererede patienter fordelt på udskrivningshalvår og operationsgrupper

Operationer på	2006		2007
	1. halvår	2. halvår	1. halvår
Nervesystemet	59	62	63
Endokrine organer	63	72	65
Øje og øjenomgivelser	64	69	69
Øre, næse og strubehoved	71	73	68
Læber, tænder, kæber, mund og svælg	49	50	53
Hjerte og store intratorakale kar	26	30	33
Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum, diafragma	22	24	28
Bryst	53	50	53
Fordøjelsesorganer og milt	50	50	49
Urinveje, mandlige kønsorganer og retroperitoneale væv	66	66	64
Kvindelige kønsorganer	43	47	46
Obstetriske operationer	19	17	40
Bevægeapparatet	72	73	75
Perifere kar og lymfesystem	71	69	73
Hud og underhud	51	48	53
I alt	58	59	61

1: se definitioner af operationsgrupper i tabel 7.

Stor variation i ventetiden på forskellige operationsgrupper

Ligesom for ventetiden fordelt på diagnosegrupper er der stor variation i den gennemsnitlige ventetid på operation for de forskellige operationsgrupper. De operationsgrupper, hvor ventetiden er længst, er operationsgrupperne "Operationer på bevægeapparatet", "Operationer på perifere kar og lymfesystem" og "Operation på øje og øjenomgivelser". Disse tre grupper har alle en erfaret ventetid på omkring 70 dage i 1. halvår 2007.

Over 40 procent venter under en måned på operation

I tabel 3 er vist, hvordan patienterne, der venter på operation, er fordelt på forskellige tidsintervaller. Heraf fremgår det, at over 40 pct. af alle opererede patienter har ventet mellem 1 og 30 dage på en operation i 1. halvår 2007. Ca. 20 pct. af de opererede patienter har ventet over 90 dage.

Der er stor variation i andelen af patienter, som venter mindre end 31 dage på operation på tværs af operationsgrupper. Således har ca. 82 pct. af patienter, der har fået foretaget en operation på åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum eller diafragma og ca. 79 pct. af patienterne, der har fået foretaget en obstetrisk operation, ventet mindre end 31 dage.

Det er ca. 29 pct. af patienterne, som har fået foretaget en operation på bevægeapparatet, der har ventet mindre end 31 dage på operation og ca. 29 pct. af denne gruppe har ventet mere end 90 dage på operation. Ligeledes har ca. 28 pct. af patienterne, der har fået foretaget en operation på øje og øjenomgivelser ventet mere end 90 dage i 1. halvår 2007.

Tabel 3 Andel af ventende til operation, fordelt på længden af ventetid i intervaller samt operationsgrupper, 1. halvår 2007

Gruppering af operationer Operationer på	Andel af ventende til operation (i procent) fordelt på længden af ventetid				
	0 dage	1-30 dage	31-60 dage	61-90 dage	Over 90 dage
Nervesystemet	0,4	35,0	25,1	17,2	22,4
Endokrine organer	0,6	28,1	29,8	20,8	20,8
Øje og øjenomgivelser	3,1	27,2	26,7	15,4	27,5
Øre, næse og strubehoved	1,3	36,2	27,1	13,2	22,2
Læber, tænder, kæber, mund og svælg	3,0	43,9	28,6	10,9	13,6
Hjerte og store intratorakale kar	0,7	58,3	25,0	10,3	5,7
Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum, diafragma	1,0	80,7	10,1	3,3	4,9
Bryst	0,7	61,5	15,2	6,6	16,0
Fordøjelsesorganer og milt	0,4	43,4	28,1	14,6	13,5
Urinveje, mandlige kønsorganer og retroperitoneale væv	0,4	39,8	26,8	12,3	20,6
Kvindelige kønsorganer	1,0	50,2	24,8	11,6	12,4
Obstetriske operationer	2,7	75,8	4,5	1,5	15,5
Bevægeapparatet	0,5	28,7	22,8	18,6	29,4
Perifere kar og lymfesystem	0,5	39,8	20,1	12,5	27,1
Hud og underhud	2,3	50,9	22,2	9,7	14,9
I alt	1,2	39,7	24,4	14,0	20,6

Henvendelse:

Fuldmægtig Pia Arnum Frøslev, tlf. 7222 7791, pfr@sst.dk

Tabel 7 Gruppering af operationer

Operationsgruppe, operationer på:	Omfatter operationer på
Nervesystemet	<ul style="list-style-type: none">• kranium og intrakranielle strukturer• rygmarv og nerverødder• perifere nerver• det autonome nervesystem• andre operationer på nervesystemet• mindre neurokirurgiske procedure• reoperationer efter operation på nervesystem
Endokrine organer	<ul style="list-style-type: none">• skjoldbruskkirtlen• biskjoldbruskkirtlen• binyrer• <i>glomus caroticum</i>• mindre kirurgiske procedure på endokrine organer• reoperationer på endokrint organ
Øje og øjenomgivelser	<ul style="list-style-type: none">• øjenhule• øjenlåg• tåreapparat• øjeæble• konjunktiva• hornhinde og sklera• forreste øjenkammer, kammervinkel, iris og corpus ciliare• øjets linse• ved sygdomme i choroidea, corpus vitreum og nethinde• mindre kirurgiske procedure på øje og øjenomgivelser• reoperationer på øje og øjenomgivelser
Øre, næse og strubehoved	<ul style="list-style-type: none">• ydre øre• øregang• trommehinde og mellemøre• de små øreknogler• processus mastoideus og osteporale• indre øre• tuba auditiva• næse• næseskillevæg• næseblødning• rhinoplastiske operationer• kæbehule• sinus ethmoidales og os ethmoidale• pandehule og sinus sphenoidalis• strubehoved• mindre kirurgiske procedurer på øre, næse og strubehoved• reoperationer på øre, hals og strubehoved
Læber, tænder, kæber, mund og svælg	<ul style="list-style-type: none">• læber• tænder• tandkød og processus alveolaris• underkæbe• overkæbe og kindben• andre operationer på kæber og ansigtsknogler• kæbeled• gane• tunge og mundbund• kind• spytkirtler• tonsiller og adenoidt væv• svælg og omgivende bløddele• mindre kirurgiske procedurer på læber, tænder, kæber, mund og svælg• reoperationer på læber, tænder, kæber, mund og svælg

Hjerte og store intratorakale kar	<ul style="list-style-type: none"> • store intratorakale vener • arteria pulmonalis og dens grene • torakale og torakoabdominale aorta • misdannelser af torakale aorta og dens grene • perikardie • atrier, atriaseptum og lungevener • trikuspidalklap • ventrikelseptum • højre ventrikel og pulmonalklap • mitralklap • venstre ventrikel og pulmonalklap • aortaklap • koronararterier • hjertearytmier og ledningsforstyrrelser • transplantationer af hjerte og lunger • mindre hjertekirurgiske procedure • reoperationer efter operationer på hjerte og store intratorakale kar • særlige procedurer til ekstrakorporal eller assisteret cirkulation
Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum, diafragma	<ul style="list-style-type: none"> • brystvæg, pleura og diafragma • trakea • bronkier • lunger • mediastinum • mindre thoraxkirurgiske operationer • reoperationer efter thoraxkirurgiske operationer
Bryst	<ul style="list-style-type: none"> • bryst • mindre kirurgiske procedurer på bryst • reoperationer efter operationer på bryst
Fordøjelsesorganer og milt	<ul style="list-style-type: none"> • bugvæg, bughinde, mesenterie og oment • diafragma og gastroøsofageal reflux • spiserør • mavesæk og tolvfingertarm • blindtarm • tyndtarm og tyktarm • endetarm • endetarmsåbning og perianalt væv • lever • galdeveje • bugspytkirtel • milt • mindre gastroenterologiske procedurer • reoperationer efter gastroenterologisk operation
Urinveje, mandlige kønsorganer og retroperitoneale væv	<ul style="list-style-type: none"> • nyre og nyrebækken • urinleder • urinblære • urinrør • prostata og vesicula seminalis • scrotum og skrotalindhold • penis • retroperitonealt væv • mindre urologiske procedurer • reoperationer efter urologiske operationer

Kvindelige kønsorganer	<ul style="list-style-type: none"> • ovarie • salpinx • uterus og parametrier • livmoderhals • vagina • vulva og perinerum • sterilisation • mindre gynækologiske procedurer • reoperationer efter gynækologiske operationer
Obstetriske operationer	<ul style="list-style-type: none"> • før og under fødsel • efter fødsel og spontan abort • kejsersnit og obstetriske procedurer • reoperationer efter obstetriske operationer
Bevægeapparatet	<ul style="list-style-type: none"> • ryg og hals • skulder og overarm • albue og underarm • håndled og hånd • bækken • hofte og lår • knæ og underben • ankel og fod
Perifere kar og lymfesystem	<ul style="list-style-type: none"> • arterier afgående fra aortabuen og deres grene • arterier i overekstremitet • suprarenale aorta og visceralarterier • infrarenale aorta og iliaka-arterier samt distale forbindelser • arteria femoralis og dens grene • arteria poplitea og arterier i underben og fod • ekstra-anatomiske by-pass-operationer • vener • lymfesystemet • både arterier og vener • mindre kirurgiske procedurer på kar og lymfesystem • reoperationer efter operation på perifere kar og lymfesystemet
Hud og underhud	<ul style="list-style-type: none"> • hud og underhud på hoved og hals • hud og underhud på truncus • hud og underhud på overekstremitet • hud og underhud på underekstremitet • hud og underhud uden angivelse af lokalisation • mindre kirurgiske procedurer på hud og underhud • reoperationer efter operation på hud og underhud

1: Koder stammer fra Sygehusvæsenets Klassifikationssystem (SKS), som kan findes på www.medinfo.dk.

Tabel 8 Oversigt over koder for ventestatus.

Kodetekst	Bemærkninger
Ventende på udredning	Anvendes når patienten venter på udredning (forundersøgelse)
Ventende på behandling	Anvendes når patienten venter på behandling (endelig behandling)
Ventende, omvisiteret fra andet afsnit	Anvendes ved omvisitering af henvist patient til andet sygehus/afsnit, inden patienten er modtaget til første kontakt. På det nye afsnit oprettes henvisningen med den oprindelige henvisningsdato og perioden fra oprindelig henvisningsdato til dato for modtagelse af henvisningen på det nye sygehus/afsnit indberettes med denne ventestatus
Ventende, pga. manglende oplysninger	Anvendes når der fx mangler oplysninger fra egen læge, ved manglende retspsykiatrisk kendelse m.m. Når alle oplysninger er på plads, skiftes ventestatus til den relevante værdi
Ventende på assistance	Henviste og ambulante patienter, der venter på en undersøgelse eller anden ydelse på et andet afsnit, fx MR-undersøgelse på røntgenafsnittet, hvor udredning ikke kan fortsætte, før denne assistance er udført
Ikke ventende, til udredning/behandling	Hvor patienter, der forventer at blive klar til behandling fx for grå stær eller til sterilisation, kan denne ventestatus anvendes i perioden for behandlingsmodning eller betænkningstid
Ikke ventende, til kontrol	Hvis kontrollen skal foregå under en planlagt kontakt, hvortil der oprettes en henvisning, kan denne ventestatus anvendes. Anvendes også i forbindelse med gravide patienter til svangerskabskontrol
Ikke ventende, efter patientens ønske	Anvendes når patienten melder afbud til undersøgelse/behandling pga. sygdom, ferie eller af anden årsag
Ikke ventende pga. udredning/behandling andet afsnit	Anvendes når patienten pga. en anden komplicerede tilstand skal behandles eller reguleres for denne, inden behandling af den aktuelle lidelse kan foretages på afsnittet
Ikke ventende under udredning	Anvendes i perioden under udredningen. Bruges kun på ambulante kontakter
Ikke ventende under behandling	Kan anvendes i perioden under behandlingen. Kun på ambulante kontakter

Kilde: Fællesindhold for basisregistrering af sygehuspatienter 2008.